

Vergaderjaar 2023–2024

36 045

Situatie in Oekraïne

Nr. 183

**BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 juni 2024

Op 23 februari jl. informeerde ik samen met de Minister van Buitenlandse Zaken en de Minister van Defensie uw Kamer over de staat van de oorlog in Europa. In deze brief zetten we de noodzaak van het blijven steunen van Oekraïne uiteen.¹ Om hieraan gestalte te geven informeerde de Minister van Financiën uw Kamer op 15 april jl. in de Voorjaarsnota over de toekenning van extra geld voor steun aan Oekraïne in 2024 en 2025.² Het gaat hierbij om respectievelijk 148 en 252 miljoen euro voor 2024 en 2025 ten behoeve van kritiek herstel en humanitaire hulp, naast militaire steun.

Middels deze brief informeer ik uw Kamer over de invulling van deze middelen voor 2024. Deze inzet leidt tot enkele budgettaire verschuivingen die in de september suppletore begroting worden verwerkt. Over de inzet voor 2025 zal uw Kamer via de reguliere BHOS-begroting worden geïnformeerd op Prinsjesdag.

Voldoende en tijdige hulp voor kritiek herstel van infrastructuur en het lenigen van humanitaire noden is meer dan ooit essentieel, wil Oekraïne de strijd tegen Rusland vol kunnen houden. Rusland voert sinds maart 2024 een golf van zware aanvallen uit op Oekraïne en in het bijzonder de Oekraïense energie-infrastructuur. Inmiddels is ruim een derde van de totale energiec capaciteit van Oekraïne vernietigd. De consequenties hiervan zijn enorm. Zo hebben op dit moment meer dan 1,3 miljoen Oekraïners maar beperkt of geen toegang tot elektriciteit, warmte en water. En de aanvallen gaan onverminderd door, dat baart grote zorgen in aanloop naar de strenge Oekraïense winter.

Volgens de derde update van de *Rapid Damage and Needs Assessment* (RDNA3) van de Oekraïense autoriteiten, de Wereldbank en Europese Commissie van 15 februari jl. waren de totale wederopbouwkosten vóór

¹ Kamerbrief Staat van de Oorlog in Europa, 23 februari 2024, Kamerstuk 21 501-20, nr. 2019.

² Voorjaarsnota 2024, 15 april 2024, Kamerstuk 36 550, nr. 1.

deze nieuwe aanvallen reeds gestegen met bijna twintig procent: van 411 miljard dollar naar 486 miljard dollar ten opzichte van een jaar geleden. Hiervan is voor dit jaar 15 miljard dollar aangemerkt als essentieel om de economie en maatschappij draaiende te houden. Herstel van de energievoorziening is hierbij prioriteit, evenals herstel van overige kritieke infrastructuur zoals wegen, spoor en bruggen, en ziekenhuizen. De overheid kan dit gezien de omvang niet alleen; steun van de private sector is hierbij cruciaal. Nederlandse bedrijven kunnen met hun kennis en expertise aan de wederopbouw en het herstel van de economie bijdragen en het kabinet steunt hen waar mogelijk. De humanitaire noden worden daarnaast voor dit jaar door de VN ingeschat op 3,1 miljard dollar.

Met de invulling van de beschikbare middelen voor 2024 wil het kabinet inspelen op deze prioriteiten. De volgende elementen zijn voorzien:

- 58 miljoen euro via het *Ukraine Relief, Recovery, Reconstruction and Reform Trust Fund* (URTF) van de Wereldbank voor herstelprojecten ten behoeve van het elektriciteitsnet, wegen, bruggen, onderdak, scholen en ziekenhuizen;
- 20 miljoen euro via de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (EBRD) voor financiële ondersteuning van de Oekraïense netbeheerder Ukrenergo;
- 15 miljoen euro via het *International Committee of the Red Cross* (ICRC) t.b.v. humanitaire hulp;
- 10 miljoen euro via de Nederlandse Financierings-maatschappij voor Ontwikkelingslanden (FMO) voor ondersteuning van de Oekraïense private sector;
- 32,5 miljoen euro via een tweede ronde van de *RVO Ukraine Partnership Facility* (UPF) voor samenwerking met het Nederlandse bedrijfsleven ten behoeve van de wederopbouw in Oekraïne en duurzaam herstel van de economie;
- Tevens wordt 2,5 miljoen euro gereserveerd voor ondersteuning van maatschappelijke organisaties actief op het gebied van hulpverlening in Oekraïne. Dit is ook conform motie Piri c.s.³

Deze steun wordt aangekondigd tijdens de *Ukraine Recovery Conference* in Berlijn op 11 en 12 juni, de belangrijkste internationale top over de steun aan en wederopbouw van Oekraïne in 2024. De resterende 10 miljoen euro voor 2024 is beschikbaar om gedurende de rest van dit jaar in te kunnen spelen op nieuwe noden uit Oekraïne.

Deze invulling van de beschikbare middelen voor 2024 is aanvullend op zowel het eerste steunpakket van Oekraïne met een omvang van 102 miljoen euro dat werd aangekondigd in december 2023, als de steun op kritiek herstel die sinds maart dit jaar wordt verleend via de Europese Oekraïne Faciliteit.⁴ Met de middelen uit het eerste steunpakket verleent het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat op dit moment steun aan Oekraïne op het gebied van de energievoorziening door het leveren van benodigd materiaal uit Nederland. Nederland heeft sinds het begin van de grootschalige Russische invasie ruim 170 miljoen euro toegezegd om Oekraïne te helpen bij herstel van kritieke infrastructuur. Nederland heeft onlangs bijvoorbeeld 106 generatoren, 37 haspels met een totale lengte van 25 km, stroomonderbrekers en condensatoren naar Oekraïne geleverd op verzoek van Oekraïne.

³ Motie van het lid Piri c.s. over steunen Nederlandse maatschappelijke initiatieven in Oekraïne, Kamerstuk 21 501-20, nr. 2029.

⁴ Kamerbrief inzake Eerste steunpakket Oekraïne 2024, 15 december 2023, Kamerstuk 36 045, nr. 172.

De Nederlandse steun voor kritiek herstel en aan humanitaire hulp is sinds de start van de grootschalige invasie belangrijk geweest voor het overeind houden van de Oekraïense economie en het blijven functioneren van de samenleving. Dit is essentieel om de strijd tegen de Russische agressor op termijn vol te kunnen houden. Nederland zal Oekraïne hier dan ook mee blijven steunen voor zo lang als nodig is.

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
E.N.A.J. Schreinemacher